No. 87. 1840.

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Dingsdag 21 Julij.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 17den Julij.

De *Moniteur* houdt een berigt, dat de hertogin *van Orleans* zich in de zevende maand harer zwangerschap bevindt.

— Het dagblad *le Temps* verzekert dat de grootzegelbewaarder en de officier van justitie te Marseille, de klagt van den maarschalk *Bourmont*, wegens de hem te Marseille aangedane beleedigingen en het gedaar waarin hij verkeerd heeft, niet hebben afgewacht, maar zelve reeds een regterlijk onderzoek bevolen hadden.

— Reeds worden door de bladen de plegtigheden medegedeeld, die op den 28sten, ter gelegenheid van het overbrengen van het gebeente der slagtoffers van de omwenteling van 1830, naar de grafkelder der julijkolom, moeten plaats hebben. Den 26sten zal de plaats waar deze gebeenten tot heden rusten, door eene omtuining worden afgesloten, om ongestoord tot de ontgraving te kunnen overgaan; des middags van den 27sten zullen de gezegde overblijfselen in lijkwagens worden geplaatst, in tegenwoordigheid der maires van den omtrek, en proces-verbaal van een en ander opgemaakt worden; van daar zal men het gebeente der omwentelings-slagtoffers naar de kerk St. Germain l'Auxerrois vervoeren, die geheel in 't zwart behangen en prachtig verlicht zal zijn; de kisten zullen onder een verhemelte worden geplaatst en eene muzijkale mis worden uitgevoerd; daarna zal men de onderscheidene kisten op de groote prachtige lijkkoets plaatsen, en de optogt naar het plein der Bastille aanvangen. Tegenover de daar staande julijkolom zal eene soort van lijktempel opgerigt staan, om de kisten en de geestelijkheid te ontvangen. Voor den tempel zal een orchest een, door den heer *Berlioz* vervaardigd, treurgezang uitvoeren, gedurende 't welk de geestelijkheid de wijding zal doen en de absolutie geven. Daarna zullen de kisten onder salvo's van het geschut, naar de nieuwe rustplaats worden gebragt en de troepen rondom de julijkolom, die op dien dag insgelijks ingewijd wordt, defileren. Eene eerewacht van 100 man zal vervolgens bij de kolom verblijven.

— *Cabrera* is eergisteren, onder geleide van een officier en een wachtmeester der gendarmerie, naar het fort Ham gevoerd, alwaar ook de ministers van *Karel X*, onderteekenaars der julij-ordonnantien, zijn opgesloten geweest. Hij-zelf zou verlangd hebben liever derwaarts dan naar Rijssel gevoerd te worden, om niet in de nabijheid van *Balmaseda* te zijn, tegen wien hij zeer ingenomen was.

— Een der ministeriele avondbladen deelt bijzondere berigten mede uit Algiers van den 4den Julij, houdende dat op dien dag een gedeelte van het expeditionnaire leger te Algiers teruggekomen was. De maarschalk *Valée* was er echter nog niet aangekomen. In de vlakte was het op den 4den rustig. De Arabieren hadden, volgens deze berigten, veel geleden; de stam van Monzaya was nagenoeg vernield; moedeloosheid heerschte onder hen en zelfs desertie onder de geregelde troepen.

— De berigten uit Spanje luiden, dat er te Valencia eenige onlusten zouden voorgevallen zijn; van welken aard en graad deze onlusten waren geweest, wordt echter niet gemeld. De plaatselijke autoriteit had intusschen de noodige maatregelen genomen en versterking van troepen uit de naastbij gelegen plaatsen verlangd.

Uit de noordelijke gewesten van Spanje wordt gemeld, dat bij eene proclamatie van den onderkoning van Navarre de staat van beleg opgeheven is, en de fueristerische autoriteiten weder hunne betrekkingen konden aanvaarden, zoodat de bevrediging kon gezegd worden volkomen te zijn.

— Ter beurze van heden (17 *Julij*) waren genoteerd: 5 pCt. 116,90, 3 pCt. 86,40; Nap. r. 105,70; Sp. Ardoins 28⅞; Rom. L. 105¼.

Van den 18den. — De volgende telegraphische depeche, gisteren te Toulon, uit Algiers van den 11den ontvangen, is van regeringswege bekend gemaakt:

De maarschalk Valée aan den minister van oorlog,

» Den 4den heb ik het gebied van Beni-Sala doen bezetten. Het leger heeft geen tegenstand ontmoet.

» Ik heb eene telegraphische lijn tusschen Blidah en Medeah gevestigd, die ook in gemeenschap met Algiers staat.

» Den 5den is het expeditionnaire korps in zijne garnizoenen teruggekeerd.

» Op dit oogenblik is het overal in Algiers rustig; ik zend naar Oran de bataillons terug, die ik voor twee maanden, uit die provincie had doen komen."

— De regtbank te Brives heeft mad. *Laffarge*, wegens den diefstal waarvan zij beschuldigd werd, tot twee jaren gevangenis veroordeeld. Over de aanklagt van vergiftiging moet de kamer van in beschuldigingstelling van het koninklijk geregtshof van Limoges nog statueren.

— De generaal *Bertrand* vaart voort met geschenken te doen van voorwerpen die *Napoleon* toebehoorden, en door dezen bij het vertrek van Fontainebleau aan den generaal overhandigd werden. Voor zijn jongst vertrek namelijk van Toulon, heeft hij aan zijne geboorteplaats Chateauroux, den degen aangeboden, dien *Napoleon* in den slag van Aboukir droeg, alsmede een groot kruis van het legioen van eer en twee kleine kruisen, het een van het legioen van eer, het andere van de ijzeren kroon, die de keizer gedragen had.

— Te Napels heeft men den 4den door den telegraaf vernomen, dat de koning en koningin den dag te voren aan boord der stoomboot *Ferdinand II*, naar Palermo waren vertrokken.

— De hertog van Lucca heeft, naar het voorbeeld van den koning van Napels en van de hertogin van Parma, de militaire Maltheser ridderorde hersteld.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 17den Julij.

Volgens berigten uit St. Petersburg van den 9den dezer was toen de ukase wegens den vrijen invoer van graan in de Oostzeehavens aldaar afgekondigd. Dit van den 13den Julij jl. gedagteekende stuk is van den volgenden inhoud: » Wegens het misgewas in eenige der binnenste gouvernementen des rijks bevelen wij: Gedurende de scheepvaart van dit jaar zal in alle Russische havens aan de Oostzee de tolvrije invoer van de volgende graansoorten, als: rogge, tarwe, haver, gerst en boekweit, niet alleen ongemalen, maar ook als meel en gort, geoorloofd en deze maatregel ook tot zulke schepen uitgebreid worden, welke gedurende het tegenwoordige scheepvaartsaizoen uit buitenlandsche havens vertrekken, maar eerst in de eerstkomende lente de Russische havens bereiken zullen. De overige bepalingen van het tarief ten dezen blijven in werking."

Bij een ander bevelschrift van gelijke dagteekening heeft de Keizer den minister van binnenlandsche zaken gelast, zich in persoon naar de gouvernementen Kaluga, Tula, Riäsan en Tamboff te begeven, ten einde de noodige maatregelen te nemen, ter voorziening in het bestaande gebrek aan levensmiddelen en aan zaadkoren voor het volgende jaar.

— Uit Weenen wordt van den 10den gemeld, dat de voorzitter der Bondsvergadering, de graaf von Münch-Bellinghausen, dien dag naar Frankfort vertrokken is. Men verzekerde te Weenen, dat dringende bezigheden bij de Bondsvergadering zijne tegenwoordigheid aldaar noodzakelijk maakten, terwijl de graaf na twee of drie maanden zich op nieuw met verlof naar Weenen zou begeven. — Ook Vorst *Metternich* had de reis naar Bohemen aangenomen. — De Oostenrijksche gezant bij het Londensche hof, Vorst *Esterhazy*, maakte toebereidselen om naar zijn post terug te keeren. Men wilde weten, dat de Vorst aldaar slechts korten tijd zou vertoeven, om zich alsdan van de diplomatische wereld terug te trekken.

— De *Augsburgsche Zeitung* behelst het volgende:

» Men leest in alle Europesche dagbladen veel over den bedenkelijken toestand van Turkije. Het ware vergeefsche moeite, het tegendeel te willen betoogen, want in der daad levert de inwendige toestand des rijks een vrij treurig schouwspel op. Intusschen moet men niet vergeten, dat de toestand van Egypte weinig beter is, dat veeleer de verschijnselen van ontbinding in dat land, naar het

regeringsstelsel des Onderkonings algemeene ontevredenheid verwekt, zich zoo zeer vermenigvuldigen, dat de vrienden van *Mehemed-Ali* niet weinig daarover bekommerd zijn. Het schijnt, dat de Porte den waren staat van zaken in Egypte begint in te zien, en dat er belangrijke gebeurtenissen op til zijn. Sedert eenige dagen zijn zoo wel van hier als van Gallipoli in stilte troepen naar Azie overgezet, zoodat de hoofdstad schier geheel van troepen ontbloot is. Aan den opmerkzamen waarnemer ontgaat het niet, dat in Konstantinopel zoo wel als in Pera en Scutari sedert eenige dagen altijd dezelfde vier of vijf bataillons in beweging zijn, die, door de vermoeijende dienst uitgeput, zich slechts met moeite voortslepen. Gisteren is in den raad der ministers het voorstel van den nieuwen *seraskier*, *Mustapha*-Pacha, om eenige ongeregelde Albanische regimenten voor de garnizoensdienst naar Konstantinopel te ontbieden, met algemeene stemmen aangenomen. Het is echter te vreezen, dat deze maatregel niet aan het doel zal beantwoorden, want de hebzucht en trouweloosheid dezer troepen is te zeer bekend, dan dat men over hunne komst naar Konstantinopel niet ongerust zou wezen."

— Van de Turksche grenzen wordt van den 3den Julij geschreven: „Uit Albanië en Macedonie verneemt men bittere klagten over de duurte en het gebrek, ten gevolge van een tweejarig misgewas der granen. Een brief uit Vitoglia (Monastir) deelt daaromtrent het volgende mede: — het gebrek aan granen doet zich op eene hoogst verontrustende wijze alhier gevoelen. 80 occa graan, die vroeger den prijs van 40 à 50 piasters golden, kosten thans, doordien de oogst van dit jaar ook is mislukt, 160 tot 180 piasters, terwijl alle andere levensmiddelen in dezelfde verhouding zijn gestegen, zoo dat de behoeftige ingezetenen met den hongerdood bedreigd worden, indien zij niet door de weldadigheid van menschlievende personen worden onderhouden. Dit nieuwe ongeluk dreigt de banden der orde en rust in deze provincien geheel los te scheuren; de ontevredenheid was nimmer grooter en meer algemeen; zelfs de Turksche ambtenaren deelen in dezelve, en houden zich slechts tot zoo ver aan hunne ambtspligten, als zij voor hun bestaan behoeven. De rooverbende nemen dagelijks toe, zoodat men op den helderen dag zelf bevreesd is, zich op den uur afstands van eene stad of een dorp te verwijderen. De Regering is niet in staat deze algemeene ellende te stuiten, zoodat de klagten der armen vruchteloos blijven. Het volgende voorval kan ten bewijs verstrekken van de diepe ellende, waarin het volk verkeert: korten tijd geleden verkocht een Griek zijne dochter, de lievelingharer moeder en zusters en broeders, aan eenen rijken Turk, enkel met het doel om zich en de zijnen, slechts voor eenigen tijd, een zeker bestaan te verschaffen; dergelijke gevallen van vertwijfeling hoort men thans dagelijks.

ENGELAND.

LONDEN, den 18den Julij.

In de zitting van het hoogerhuis van eergisteren, heeft de lord kanselier, overeenkomstig de vroeger gedane aankondiging, het ontwerp van wet ingediend, betrekkelijk het regentschap voor het geval dat de koningin *Victoria* bij hare aanstaande bevalling, met achterlating van een minderjarig kind, en dus van een onmiddellijken troonerfgenaam, mogt komen te overlijden. Hij heeft voorgesteld om het bedoeld regentschap aan de hertogin *van Kent*, de moeder van de koningin, toe te kennen, zich daarbij slechts op een antecedent beroepende, namelijk dat dezelfde hertogin in 1830, tot zoodanig een gezag reeds was geroepen, voor het geval dat koning *Willem IV*, overlijden mogt vóór de toenmalige Prinses *Victoria* tot meerderjarigheid was gekomen; in navolging der wet van 1830 heeft hij voorts voorgesteld om aan het aan de hertogin toe te kennen gezag geene andere beperking te verbinden, dan dat zij hare toestemming niet zou mogen geven aan wetten waarbij de erfopvolging of de regten der kerk worden te kort gedaan. De lord heeft overigens in zijne geheele voordragt den naam van den gemaal der koningin, Prins *Albert* niet genoemd. — De eerste lezing van het ontwerp is zonder bezwaar doorgegaan, doch men denkt dat zich bij de tweede lezing wel stemmen tegen hetzelve zullen laten hooren.

In het lagerhuis is gisteren in committé beraadslaagd over een ontwerp tot afschaffing van de doodstraf voor alle gevallen, met uitzondering van hoogverraad en moord. De behoudende partij hoopt dat dit ontwerp nog bij de derde lezing vervallen zal, dewijl zij het gevaarlijk acht, dat, onder andere, brandstichting niet met den dood zou worden gestraft.

— De hertog *van Wellington* heeft den 15den, terwijl hij op zijne kamer zat te schrijven weder een ligte aanval van beroerte gehad. Door spoedige geneeskundige hulp is het gevaar echter afgewend.

— Men heeft berigten uit New-York, van den 1sten dezer, welke gekomen zijn met *de Great-Western*, die de reis van daar naar Bristol in 13 dagen 8 uren afgelegd heeft. Er was eene kennisgeving van den President bij den Senaat ingekomen, dat het Britsch bewind genegd is, om, op grond van het voorstel des Amerikaanschen bestuurs, tot eene schikking omtrent de bekende grensquaestie te geraken. De President twijfelt dienvolgens niet aan eene voldoende regeling der zaak.

— Over New-York heeft men tijdingen uit Jamaica, waarin bijzonderheden voorkomen wegens een oproer der negerbevolking te Falmouth, een der steden op het eiland, veroorzaakt door de opruijingen van een prediker der Baptisten *Ward* geheeten; de door de autoriteit tot herstel der orde afgezonden troepen werden aanvankelijk teruggedreven, zoodat een voltallig bataillon tegen hen afgezonden werd, en de opstandelingen, nadat een honderdtal hunner gedood of gekwetst waren, tot onderwerping werden gebragt.

— Ter beurze van gisteren waren genoteerd: 3 pCt. gec. 91¾; Ned. 2½ pCt. 53¾; Id. 5 pCt. 103⅛; Sp. 28 drie achtste.

BELGIE.

BRUSSEL, den 19den Julij.

Aanstaande dingsdag zal er ter gelegenheid van den 9den verjaardag der inhuldiging des konings, een plegtig *te Deum* in de Gudule-kerk worden gezongen.

— Uit Antwerpen verneemt men dat de aldaar gevestigde gemengde commissie, zich in hare jongste zittingen begonnen is met de regten voor de vaart op de tusschen- of binnenwateren, tot het onderwerp harer beraadslagingen te maken, doch voor als nog over deze aangelegenheid het niet eens is kunnen worden.

De voorzitter der Nederlandsche commissie heeft aan den nieuwen gouverneur van Antwerpen een feestmaal gegeven, waarop, behalve de leden der commissie, de voornaamste autoriteiten tegenwoordig waren.

— Vrijdag avond zijn de straten van Antwerpen voor het eerst met gazlicht verlicht geworden.

— De militairen heffen tegenwoordig in Belgie over het algemeen vele klagten aan over de bezhinigingen, welke de tegenwoordige minister van Oorlog, de generaal *Buzen*, genoodzaakt is in zijn beheer te maken, ten gevolge van de vele verminderingen, welke door de Kamer der Vertegenwoordigers op de begrooting van dat departement zijn gemaakt.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 20sten Julij.

Wij vernemen dat in den afgeloopen nacht, in de nabijheid van het dorp Reijen, de wind-graanmolen en olie-slagerij, toebehoorende aan *Tuurlings*, geheel en al door brand is vernield geworden. Vermoedelijk is dit ongeluk door het onweder veroorzaakt.

— Men verneemt, dat Z. M. tot hoogleeraar in de wis- en natuurkundige faculteit aan de Hoogeschool te Utrecht heeft benoemd, den heer *G. J. Mulder*, lector in de scheikunde aan de Clinische school te Rotterdam, en tot gewoon Hoogleeraar der geneeskundige faculteit bij gemelde Hoogeschool, den heer *G. J. Loncq*, doctor in de geneeskunde en lector aan bovengemelde Clinische school.

— Het heeft Z. M. behaagd, den directeur-generaal van oorlog voorloopig en behoudens andere beschikking, zoo veel noodig, te magtigen om de herfstoefeningen van dit jaar niet te doen plaats hebben, en dien ten gevolge de verlofgangers der nationale militie in hunne haardsteden te laten blijven.

— De jongste berigten uit Malta behelzen, dat Zr. Ms. fregat *de Rijn*, aan welks boord zich Z. K. H. Prins *Hendrik* bevindt, den 27sten Junij, laatstelijk van Tunis, aldaar aangekomen is. Verder wordt uit Smyrna geschreven, dat de Sultan, ten bewijze van het genoegen, 't welk het verblijf van Z. K. H. Prins *Hendrik* in het Turksche rijk aan Hoogstdenzelven gedaan heeft, aan den Nederlandschen zaakgelastigde te Konstantinopel voor Z. K. H. onderscheidene kostbare geschenken heeft gezonden, waaronder zich bevinden twee Turksche pijpen en een in goud gevatte sabel, waarvan het gevest met brillanten versierd is. Tevens had de Sultan eene met goud gemonteerde sabel bestemd voor den kolonel *Arriëns*.

— De heer *D. W. van Dam*, burgemeester van Poederoijen, is den 16den dezer door het provinciaal geregtshof van Gelderland, veroordeeld tot ontzetting van de burgerlijke regten, vervallen verklaring van het regt, om het metalen kruis te dragen, en in de kosten van het proces, omdat hij eigendunkelijk den heer *Dukelaer* heeft doen arresteren en naar Tiel doen overbrengen.

OVERZIGT der jongst gedane tienjarige volkstelling.

Op den 1sten Januarij 1830 bedroeg de bevolking der 9 Noord-Nederlandsche gewesten 2,427,206 zielen, waarvan 1,541,748 protestanten, 836,920 R. katholijken, 45,482 israeliten, 3,056 van niet genoemde gezindheden.

Op den 1sten Januarij 1840 was de bevolking 2,662,489 zielen, waarvan 1,698,342 protestanten, 910,082 R. katholijken, 51,127 israeliten, 2,938 van niet genoemde gezindheden.

De bevolking is derhalve in de tien jongste jaren toegenomen met 235,283 zielen, waarvan 156,594 protestanten, 73,162 R. katholijken, 5,645 israelieten; terwijl het getal der niet genoemde gezindheden verminderd is met 118.

Ten aanzien der provincien is de staat als volgt:

Noord-Braband: Bevolking in 1830: 348,891 zielen, waarvan 41,840 protestanten, 305,446 R. katholijken, 1,476 israelieten, 129 van niet genoemde gezindheden.

In 1840: Bevolking 378,437, waarvan 47,535 prot., 328,741 R. kathol., 1,951 israel., 210 niet genoemde gezindheden.

Vermeerdering in de 10 jaren 29,546 zielen, waarvan 5,695 protestanten, 23,295 R. katholijken, 475 israelieten, 81 niet genoemde gezindheden.

Gelderland: Bevolking in 1830: 309,793 zielen, waarvan 188,319 protest., 118,003 R. kathol., 2,748 israel., niet genoemde gezindheden 723.

In 1840: 344,497 zielen, waarvan 209,759 prot., 130,595 R. kathol., 8,666 israel., niet genoemde gezindheden 487.

Vermeerdering: 34,704 zielen, waarvan 21,440 prot., 12,592 R. kathol., 908 israel., niet genoemde gezindh. verminderd met 236.

Noord-Holland. Bevolking in 1830: 413,988 zielen; waarvan 274,211 protest., 114,705 R. kathol., 24,117 israelieten, 955 niet genoemde gezindheden.

In 1840: 443,334 zielen, waarvan 294,003 protest., 123,121 R. kathol., 25,632 israelieten, niet genoemde gezindheden 578.

Vermeerdering: 29,346 zielen, waarvan 19,792 protest., 8,416 R. kathol., 1,515 israelieten, niet genoemde gezindheden verminderd met 377.

Zuid-Holland. Bevolking in 1830: 479,737 zielen, waarvan 353,852 protest., 117,364 R. kathol., 7,596 israelieten, 925 niet gen. gezindh.

In 1840: 526,020 zielen, waarvan 387,200 protest., 129,438 R. kath., 8,475 israelieten, 907 niet gen. gezindh.

Vermeerdering: 46,283 zielen, waarvan 33,348 prot., 12,074 R. kathol., 879 israel., niet genoemde gezindh. verminderd met 18.

Zeeland. Bevolking in 1830: 137,262 zielen, waarvan 100,747 prot., 36,060 R. kathol., 454 Israel., 1 niet genoemde gezindh.

In 1840: 151,381 zielen, waarvan 111,844 protest., 38,940 R. kathol., 597 israelieten.

Vermeerdering: 14,119 zielen, waarvan 11,097 prot., 2,880 R. kathol., 143 Israel., niet genoemde gezindh. verminderd met 1.

Utrecht: Bevolking in 1830: 132,359 zielen, waarvan 77,490 prot., 53,340 R. kathol., 1,484 Israel., 45 niet gen. gezindh.

In 1840: 145,132 zielen, waarvan 85,579 protest., 57,951 R. kathol., 1,528 israelieten, 74 niet gen. gezindh.

Vermeerdering: 12,773 zielen, waarvan 8,089 protest., 4,611 R. kathol., 44 israel., 29 niet gen. gezindh.

Vriesland. Bevolking in 1830: 204,909 zielen, waarvan 184,787 protest., 18,543 R. kathol., 1,555 israel., 24 niet gen. gezindh.

In 1840: 227,859 zielen, waarvan 205,670 protest., 20,017 R. kathol., 1,945 israel., 227 niet gen. gezindh.

Vermeerdering: 22,950 zielen, waarvan 20,883 protest., 1,474 R. kathol., 390 israel., 203 niet gen. gezindh.

Overijssel. Bevolking in 1830: 178,895 zielen, waarvan 117,131 protest., 59,362 R. kathol., 2,231 israel., 171 niet gen. gezindh.

In 1840: 197,694 zielen, waarvan 129,482 protest., 65,141 R. kathol., 2,758 israel., 313 niet gen. gezindh.

Vermeerdering: 18,799 zielen, waarvan 12,351 protest., 5,779 R. kathol., 527 israel., 142 niet gen. gezindh.

Groningen. Bevolking in 1830: 157,504 zielen, waarvan 143,198 protest., 11,646 R. kath., 2,649 israel., 11 niet gen. gezindh.

In 1840: 175,651 zielen, waarvan 159,572 protest., 12,874 R. kathol., 3,184 israel., 21 niet gen. gezindh.

Vermeerdering: 18,147 zielen, waarvan 16,374 protest., 1,228 R. kathol., 535 israel., 10 niet gen. gezindh.

Drenthe. Bevolking in 1830: 63,868 zielen, waarvan 60,173 prot., 2,451 R. kathol., 1,172 israel., 72 niet genoemde gezindh.

In 1840: 72,484 zielen, waarvan 67,698 prot., 3,264 R. kathol., 1,401 israel., 121 niet genoemde gezindheden.

Vermeerdering: 8,616 zielen, waarvan 7,525 prot., 813 R. kathol., 229 israel., 49 niet genoemde gezindheden.

Vervolg en slot van het jaarlijksch verslag aan de provinciale Staten van dit gewest medegedeeld:

Lokalen voor het provinciaal geregtshof en de arrondissements-regtbanken. Opzigtelijk het lokaal door het provinciaal geregtshof en de arrondissements-regtbank, te 's Hertogenbosch geoccupeerd, is het bestek voor eene veranderde inrigting en het aanbouwen van eene geheel nieuwe audientie-zaal opgemaakt, en heeft de aanbesteding dier werkzaamheden onlangs plaats gehad. Omtrent de lokalen door de arrondissements-regtbanken te Breda en Eindhoven geoccupeerd, had men gewenscht hetzelfde berigt te kunnen geven; dan het gevoelen daaromtrent door U. E. G. A. in het afgeloopen jaar aan den dag gelegd, dat de vernieuwingen of veranderingen aan die lokalen tot te brengen, niet ten laste der provincie konden genomen worden, heeft belet aan het dringend verlangen, vooral van de regtbank te Eindhoven, te kunnen voldoen. Daar echter eene vernieuwing van het lokaal der regtbank te Eindhoven hoogstnoodzakelijk was, zou tot dat einde eene voordragt aan de staten worden aangeboden.

Wat de lokalen der kanton-geregten betreft, die, ten laste der gemeenten, alwaar die geregten gevestigd zijn, verblijven moeten, blijft nog veel te wenschen over; — eenige gemeentebesturen hebben hierin geheel, of zoo goed doenlijk voorzien; doch door anderen moeten nog maatregelen genomen worden, hetgeen dan ook successivelijk plaats heeft.

Policie- en openbare veiligheid. Na de schikking met Belgie, en het ten gevolge daarvan terugtrekken der troepen, waardoor de grenzen onbezet geraakten, werd de provincie met eene groote menigte landloopers en vreemde bedelaars overstroomd, die, onder het voorwendsel van kleinen handel te drijven, het platte land afliepen en de ingezetenen, vooral die eenigzins van de kom der gemeenten verwijderd wonen, zeer lastig vielen. Weldra hoorde men dan ook gewagen van diefstallen, huisbraken en afzetting op de publieke wegen. Doeltreffende maatregelen, waaronder ook het invoeren van burger-nachtwachten in de gemeenten ten platte lande, en het mede belasten eener kompagnie van het veld-escadron marechaussée, welke nog in de provincie gekantonneerd was gebleven, met de dienst der policie in dezelve, waardoor de surveillance van dat wapen verdubbeld werd, werden genomen of geprovoceerd, en dit een en ander had het heilzame gevolg, dat niet alleen vele landloopers werden opgevat, maar dat ook al spoedig de openbare veiligheid weder was verzekerd. De autoriteiten en ambtenaren, hierbij betrokken, en de marechaussée, hebben daarbij veel ijver aan den dag gelegd en tot dien gunstigen uitslag krachtdadig medegewerkt.

Rampen en onheilen. De maandelijks aan Zijne Exc. den minister van binnenlandsche zaken ingezondene staten van geledene schaden door onvoorziene rampen, den ingezetenen dezer provincie ten jare 1839 overgekomen, hebben successivelijk tegemoetkomingen aan die genen, welke daarop, *door hunne behoeftige omstandigheden*, aanspraak konden maken, ten gevolge gehad, en wel uit het daartoe bestemde fonds, waarvan het totaal bedragen heeft de som van *f* 26,708-01, uitmakende 23 pCt. der van deze behoeftigen geconstateerde schade.

Onder de rampen en onheilen moeten gerekend worden de schade door hagelslag, aan de veldvruchten, bijzonder in het arrondissement Breda geleden; de branden te Sprang, het afbranden van den toren en het kerkgebouw te Luijks-Gestel en den brand te Besoijen in maart ll., waarbij zeven woningen, waaronder de pastorij der hervormde gemeente, een prooi der vlammen werden.

Schadeloosstelling voor inundatien. De opneming der schaden, veroorzaakt door de inundatien, ten gevolge van het in staat van beleg stellen der vestingen, heeft ten opzigte der landerijen onder de jurisdictie der stad 's Hertogenbosch, bij wijze van proefneming; om alsdan ook voor de overige gemeenten te kunnen volgen, plaats gehad, en zijn de staten, daarvan opgemaakt, bereids den 22 augustus 1839, aan Zijne Exc. den minister van binnenlandsche zaken opgezonden, zonder dat daarop eenige beschikking gevolgd is; weshalve dan ook dit werk, voor de overige gemeenten, in een gelijk geval verkeerende, is moeten worden aangehouden. Wij zullen echter de vrijheid nemen, gemelde Zijne Exc. te verzoeken, de afdoening daarvan, zoo mogelijk, te bespoedigen.

ALLERLEI.

AFRIGTING VAN DUIVEN IN OOSTINDIEN.

In de kunst om duiven af te rigten zijn de Oosterlingen volkomen meester. In de huizen der rijke Mahomedanen treft men doorgaans een man aan, die geen andere diensten behoeft te bewijzen, dan duiven af te rigten, en deze dieren zijn zoo opmerkzaam en zoo volgzaam, dat zij het commando ten uitvoer brengen, als waren zij afgerigte soldaten. Zoo ziet men soms eene vlugt van twintig bruine duiven zich in de lucht begeven, zonder fout de teekens volgende, die haar meester, of door zijne stem, of door een stokje, dat hij in zijne hand houdt, haar geeft. Dan worden de witte duiven losgelaten, die zich spoedig met de eerstgenoemde vereenigen. Vrij fladderen zij links en regts door elkander, en het schijnt onmogelijk ze weêr van elkander te scheiden. Doch zoodra haar meester het bekende teeken geeft, verdeelen zij zich weder in twee partijen, en elk voegt zich bij zijne kleur. Is dit geschied dan laat men nog twintig blaauwe duiven vliegen, die zich onder de twee partijen in de lucht vermengen. Naar den wil en het bevel van haren meester vliegen zij nu allen, of wild door elkander, of stijgen in de hoogte, of vallen lijnregt naar beneden, of vervolgen elkander, als waren zij malkander vijandig. Dit duurt tot haar weder het teeken gegeven wordt, dat zij moeten scheiden, en dan verdeelen zij zich weder in drie partijen naar hare kleur. Zoo wordt dit spel met de duiven, in ongelooflijke verscheidenheid, voortgezet. Wil men het doen eindigen, dan worden de duiven te zamen gelokt, en zij krijgen dan ruim haar geliefkoosd voeder; naderhand begeven zij zich van zelf weder naar de afzonderlijke hokken, waarin zij hooren.

DE KOPTEN.

De Kopten zijn de oorspronkelijke bewoners van Egipte. In dit volk daarin van andere volken onderscheiden, dat zij voor het meerendeel haviksneuzen hebben, dikke lippen, zwarte oogen, zwart en veelal kroes haar, zonder nogtans de minste overeenkomst te hebben met de Negers, zoo onderscheiden zij zich ook, door eenen bijzonderen karaktertrek. Zij, namelijk, ofschoon zelve de christelijke godsdienst belijdende, haten alle overige christengezindten met een doodelijken haat. Geen Muzelman ziet met zulk eene diepe verachting op de ongeloovigen neer. De Mahomedanen zijn, in hun oog, veel verdraagljker dan christenen van eene andere belijdenis, dan de hunne. Zij worden dan ook door de Mahomedanen beschouwd als die Christenen, die het meest genegdheid hebben om het Islamismus aan te nemen; en in dit gevoelen zijn zij versterkt, om dat er van tijd tot tijd eene groote menigte uit hen tot de Mahomedaansche godsdienstbelijdenis is overgegaan, zonder daartoe door dwingelandij hunner beheerschers te zijn genoodzaakt. Gelijk zij schrander zijn en listig, zoo zijn zij ook boven alle bedenking gierig en dweepzuchtig. Naar gelang der omstandigheden, waarin zij verkeeren, zijn zij of nederig en onderdanig, of trotsch en heerschzuchtig. Vroeger was in Egijpte de Koptische sprack de alleen heerschende onder de bewoners des lands, die geene Arabieren of Grieken van oorsprong waren. Sedert de tiende eeuw van onze jaartelling is dit echter veranderd. In Opper-Egijpte zijn slechts nog enkele koptische woorden in gebruik gebleven; en in de kloosters treft men hier en daar nog koptische Handschriften aan. Overigens is het Arabisch de landtaal geworden. Hunne gebeden worden in het Arabisch gedaan, zoo wel in de kerken als in hunne hutten; en ofschoon de Epistelen en Evangeliën, die echter met Arabische letters zijn geschreven of gedrukt, in het Koptisch worden afgelezen, zij worden nogtans in het Arabisch verklaard. Bij de dwaalbegrippen van EUTYCHES in het leerstellige, hebben de Kopten voorts vele godsdienstige gebruiken der Mahomedanen overgenomen. Veelvuldig en zwaar waren de verdrukkingen, welke de Kopten hadden te verduren, en dit mag als oorzaak worden beschouwd, waardoor hun aantal zoo aanmerkelijk verminderd is.

Aeneas R. Macdonnell, bij zijnen Clan gewoonlijk *Glengarry* geheeten, kleinzoon van den uit sir *Walter Scotts* Waverley bekenden *Fergus M'Ivor*, heeft zich den 15den Junij ll., benevens een gedeelte zijner voormalige pachters en landlieden, en met eene groote hoeveelheid vee, akkergereedschap, enz. naar Sidney ingescheept, om eene nieuwe kolonie in den geest der vroegere schotsche clans, in Australie of Nieuw-Zeeland te stichten. Zijn voornemen is om, na de eerste vestiging, naar Schotland terug te keeren en al de overige lieden van zijn clan af te halen. Al zijne grondeigendommen, zooveel daarvan na de verkwistingen van zijnen vader overgebleven is, heeft hij te gelde gemaakt om zich de middelen voor de stichting der nieuwe kolonie te verschaffen. — Zijn grootvader, de gezegde *Fergus M'Ivor*, verloor door een toeval het leven, in het jaar 1745, gedurende den schotschen oorlog ten behoeve van den pretendent, en kort na de nederlaag van sir *John Hawley*, die grootendeels aan hem te danken was; een der op de Engelschen veroverde geweren ging namelijk in de handen van een zijner lieden af en trof hem doodelijk. De smart van den clan over zijn verlies was zoo groot, dat de ongelukkige toevalliger veroorzaker daarvan, in weerwil zijner onschuld, alsmede zijn eigen vader en broeder, door den geheelen clan ter dood veroordeeld werd.

Twee Amerikaansche reizigers, de heeren *Wijnn* en *Brown*, bevonden zich onlangs, zonder meer passagiers, in eene diligence, van Pera naar Chicago in den staat Illinois reizende. Ieder hunner had in zijn valies omtrent 500 dollars (*f* 1200). Hun aanvankelijk vriendschappelijk gesprek liep ongelukkigerwijs allengs over staatkundige onderwerpen. Een hunner was een groot voorstander van de afschaffing, en de ander van het behoud der slavernij in de zuidelijke Staten. Hun levendig gesprek ontaardde weldra in zulk een hooggaanden twist, dat zij vermeenden het niet dan door een tweegevecht te kunnen beslechten. In weerwil der vertogen van den conducteur stegen zij uit de diligence; beiden met een pistool gewapend losten zij gelijktijdig het schot, en vielen als slagtoffers hunner verschillende meeningen. De heer *Wijnn* had een kogel door het hoofd gekregen; de andere was in het hart getroffen.

*** De Ondergeteekende heeft de eer aan het geëerd Publiek der Stad *Breda* te berigten, dat hij, wederom een geschikt LOCAAL gevonden hebbende, voornemens is zijne DAGSCHOOL voor JONGE HEEREN, en AVONDSCHOOL voor JONGE JUFVROUWEN weder te openen tegen den eersten Augustus aanstaande. Het Onderwijs loopt over de gewone vakken van het lager onderrigt, als daar is: de Reken-, Stel- en Meetkunde, de Geschiedenissen, de Aardrijks- en Natuurkunde, benevens de Fransche, Engelsche en Hoogduitsche Talen, met hetgeen verder tot eene beschaafde Opvoeding wordt gezocht te behooren. Nadere informatie, betreffende de Voorwaarden als anderzins, zijn te bekomen te zijnen Woonhuize, in de Halstraat, Wijk A, N°. 448.

BREDA, den 20. Julij 1840.

A. TER POORTEN.

TERSTOND TE HUUR.

Een KOETSHUIS en STALLING; nadere informatie bij de Uitgevers dezer.

PUBLIEKE VERKOOPING van een STEENEN-, WIND-, GRAAN- en SCHORSMOLEN, te *Leur*, bij *Breda*, ten overstaan van den Notaris H. W. DE KLERCK, te *Oudenbosch*, op den 30. Julij 1840, 's avonds om 7 ure precies, ten Huize van H. DEN RONDEN, te *Leur*. — Ingezet op slechts *f* 7,700.

Verkooping.

Mr. J. DE JONG, Notaris te *Oirschot*, zal, ten verzoeke van de Kinderen van wijlen NICOLAAS VAN DER SANDE, op Dingsdag 28 Julij en 11 Augustus 1840, publiek Veilen en Verkoopen:

Eene HEEREN-HUIZING, genaamd *het Molentje*, staande en gelegen te *Oirschot*, aan den *Enthoevenschen dijk*, met daaraan annex LOGEMENT, KOLFBAAN, KOETSHUIS, STALLINGEN, SCHUREN en BAKHUIS, groot circa achttien Bunders BOUW- en WEILAND en HAKHOUT met BOOMEN beplant, en waarin sedert vele jaren eene goede en wel neringdoende Affaire is verrigt.

PÂTE PECTORALE

DE REGNAULD AINÉ

Pharmacien, Rue Caumartin, 45, à Paris.

Pour guérir les Rhumes et les Affections de poitrine.

AVIS. La véritable Pâte de Regnauld aîné, pharmacien, rue Caumartin, n° 45, ne se prépare qu'à PARIS, par **L. FRERE**, son élève et son successeur, et l'unique possesseur de la recette de ce pectoral.

Se garantir des contrefaçons

en s'assurant que chaque boîte est scellée d'une bande de papier vert dont voici le modèle:

Par Brevet d'Invention.

PATE DE REGNAULD AINÉ.

L. FRERE,

Elève et successeur de Regnauld aîné, et seul propriétaire de cette Pâte.

PRIX EN FRANCE: 1 FR. 50 C. LA BOITE.

BREDA, chez Mrs. G. L. VAN MENS et VAN DEN GOORBERGH, Pharmaciens.

*** Bij BROESE & COMP., te *Breda*, zijn de volgende WERKEN voorhanden:

QUATRE BRAS en WATERLOO	*f* 0,60.
RICHARD BAXTER, De eeuwige rust der Heiligen	» 3,15.
Luimige reis langs den Rijn door T. Hood, met fijne houtsneeplaten, 1e en 2e aflev.	» 1,50.
ALLEN PRESCOTT, Tooneelen uit Dorp en Stad in Nieuw Engeland, 2 deelen	» 8,—.
BEETS, Ada van Holland, een Gedicht	» 2,50.
— Proza en Poëzij	» 2,20.
GENOVEVA. Eene Geschiedenis uit den Vadertijd, op nieuw vertaald door SCHMIDT	» 1,50.
Anecdota medica graeca; Ed. ERMERINS	» 4,50.
VAN DEN HOONAARD, Algemeen aardrijkskundig leerboek Nieuwe uitgave, 1e aflev.	» 0,80.
Militaire Welsprekendheid, of de Kunst om op den Soldaat te werken; naar het Fransch door SCHELTEMA	» 2,50.
VAN SENDEN, Bijbel-Atlas, 1e aflev.	» 1,80.
Naamregister der Predikanten voor 1840	» 0,90.
El maestro del Campo, par FELIX BOGAERTS, orné de trente gravures sur Bois, composées et dessinées par N. DE KEYSER	» 7,50.
VICTOR HUGO, Les rayons et les ombres	» 2,45.
BIGEL, Manuel d'Hydrosudothérapie	» 1,25.
CALMEIL, Traité d'anatomie et de Physiologie du Système nerveux	» 1,25.

Te Breda, bij BROESE & COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.